

Патријарх Порфирије: Не заборавимо да смо синови Бога вишњег и да не постоји пад из којег не можемо устати

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 3. марта 2024. године у храму Светог Саве на Врачару

Браћо и сестре, чули смо причу о блудном или изгубљеном сину из Јеванђеља по Луки. Ова прича не само да спада у сам врх светске књижевности по својој форми и по свом садржају, него спада и у најдубље откривање људске природе, људске психе, унутрашњег поретка, изазова, али и решења са којима се суочава човек. По томе, ова прича спада у једну од највреднијих прича која је исписана људском руком. Толико је богата, слојевита и са много страна може да се посматра да би могли томови и томови књига као тумачење на ову причу да се напишу.

У причи имамо једног оца и два сина. Један од синова, млађи син, хоће оно што му припада, своје наследство. Хоће да започне самосталан живот, то је нешто што му припада, жели своје наследство да започне самосталан живот независно од другог брата и од очевог дома. Ништа нормалније ни природније. То је нешто што припада људској природи, потреба да се развија,

да расте, да иде путем индивидуализације, а да би човек могао ићи тим путем он мора узети своје дарове, оно што њему припада, што је добио од Бога, и то, улажући напоре, умножити и развити.

Међутим, постоји и могућност, с обзиром да све зависи од начина на који употребљавамо своје дарове и све зависи од наше слободе, да заборавимо да су то дарови, да смо то добили као кредит, као зајам, као таленат који не само да треба да сачувамо и вратимо онако како смо добили од Бога, него треба да умножимо оно што смо од Бога добили. Постоји дакле могућност да одговоримо трудом и љубављу, благодарењем, узношењем славе Богу и да то буде спасоносно за нас. Тај и такав пут значи уподобљавање дарова са циљем да градимо заједницу са ближњима, једни с другима, заједницу у којој другог видимо као свог брата, а не као супарника и непријатеља, као некога кога се плашимо да ће нам узети оно што нам припада.

У овој причи видимо да је млађи син узео оно што му припада. Узео је тако што је све присвојио себи, очигледно егоистично и себично. Не умножавајући, расточио је оно што је добио као таленат, таленат на дар. Потрошио је, упропастио све до мере да је постао пуки сиромашак, без ичега од имања свога, од онога што је добио од оца. Отишао је у далеку земљу и тамо свој живот претворио у живот који није достојан човека. Често није могуће да, ако нам иде све од руке, разумемо шта је дар од Бога, да разумемо колико нам је потребан ближњи, колико смо ми њему потребни. Често када нам иде све од руке, једном речју, заборавимо на Бога и на друге људе, заборавимо на своје унутрашње духовне потребе, јер мислимо да смо свезнајући, да све зависи од нас. Све постоји да бисмо ми испунили и задовољили своје нагоне и потребе, које смо прогласили да су наше једине. Готово да је правило да кроз промашај, кроз пад, тј. Губитак и кроз пораз често долазимо себи. Не можемо, готово по правилу, учити на туђим грешкама. Морамо сами да лупимо главом о зид како бисмо могли да разликујемо духове, да разумемо шта је истина а шта је лаж, шта је правда а шта неправда, шта је црно а шта је бело. То је случај са овим млађим сином. У њему може препознати свако себе, свакодневно чинимо оно што он чини на различите начине, али кроз пад можемо да осетимо колика нам је потребна близина Божја и колико нам је потребан други и ближњи. То и овај млађи син схвата у једном тренутку. Иако је све изгубио сећа се дома очевог, сећа се, боље рећи, оца. Није изгубио свест о томе да му је отац отац и то да је он син своје оцу. Остао је траг поверења у оца и зато разумевши дубину и таму ада осећа потребу да се врати оцу и да затражи опроштај од њега.

Епилог ове приче је свима познат. Отац не само да се обрадовао синовом повратку већ га је ишчекивао, чакао је непрестано да му се син врати и толико се обрадовао да му је направио велику гозбу. У лику изгубљеног сина свако од нас може да препозна себе, али имамо и старијег сина који кад је видео радост очеву што му се вратио син, тј, што се вратио брат старијега сина – он се растужио. Није се обрадовао повратку, устајању из пада, из греха, исцељењу и излечењу свога млађег брата. Растужио се и, штавише, у њему се појавила мржња не само у односу на млађег брата него и у односу на оца. И ова слика старијег сина јесте нешто у чему ми себе најчешће не препознајемо. Међутим, колико год је био изгубљен млађи син, колико год је био он блудни син, у истој мери, ако не и више, и старији син је био изгубљен. Иако никада није напуштао очев дом он је у том дому био потпуни странац. Био је одвојен од свих, уживео се у улогу исправног, улогу правичног, улогу оног који чини све онако како треба, испуњава вољу очеву, али и очекује награду и потврду за то што чини. Налази смисао, налази пуноћу не у љубави очевој него у потреби да буде признат, у потреби да буде слављен, у потреби да буде препознат, да буде чистунац као светац. Зато он и каже, осећајући срџбу према ономе што је отац учинио, према гозби која је приређена млађем брату: Син твој је био такав и такав. Био је никакав и ти си му сада када је дошао приредио гозбу, а ја ти све чиним и ниједампут ми ниси приредио ништа. Често смо и ми дакле, али то не препознајемо, управо као и овај старији син.

Ми смо и млађи и старији син у исто време. И падамо и грешимо и расипамо таленте које смо добили од Бога, али смо и као старији син сујетни, гордељиви, славољубиви и самољубиви. Мислимо да је довољно да споља испуњавамо оно што се од нас тражи, а често нам је срце као камен, као лед. Дакле, ова прича је прича је прича о љубави, заправо о љубави оца. Зато Оци Цркве називају ову причу као Причу о милостивом оцу. На речи старијег сина упућене оцу син твој, дакле старији син говори да му брат није брат и да му отац није отац, отац одговара: Брат твој би изгубљен и нађе се. Отац није подељен у својој љубави између два сина, радује се повратку. То је заправо, браћо и сестре, нада свакога од нас. Да никада не заборавимо да смо синови Бога вишњег и да никада не заборавимо да је Он по својој природи љубав, јер не постоји ствар која је нерешива. Не постоји пад из којег не можемо устати. Не постоји промашај који не можемо исправити. Потребно је да разумемо љубав Очеву и да разумемо да смо само са Њим и у Њему оно што треба да будемо, а то се зове покајање, управо период за који се припремамо кроз Велики пост који је пред нама. Нека би Бог дао да увек имамо снаге да

се враћамо у Дом Очев, да се враћамо Једном Богу у Тројици, Његовој љубави, милосрђу и да Га увек славимо како сада тако и у векове векова.

spc.rs